

kan opnå det gode liv. Aristoteles ser ikke dyder som noget medfødt. De udvikles via øvelse. Ikke i et træningslokale, men ved praktisk anvendelse i vores liv. Det gode liv bliver på en måde selvforstærkende.

Lad os som et eksempel se nærmere på en central dyd i al græsk tænkning, og altså også hos Aristoteles: mådehold. Ved gentagne gange at udvise mådehold, former vi efterhånden en mådeholden karakter i os. Det bliver mere og mere naturligt for os at handle mådeholdent. Når mådehold efterhånden er blevet en væsentlig bestanddel i os, handler vi mådeholdent med glæde. Da vi er blevet mådeholdne, er det os en glæde at handle ifølge vores væsen. Kun således kan vi handle moralsk. En moralsk handling udfører vi med glæde. Hvis vi tvinger os til at handle mådeholdent, skyldes det, at mådehold endnu ikke er blevet et karaktertræk i os. Og en tvungen handling kan ikke foretages med glæde. Aristoteles får herved også sagt, at vi ikke bryder os om, at andre handler af tvang. Udviser vores kammerater mådehold i deres forhold til os, så forventer vi, at det sker med glæde, ikke som en sur tvang.

Den gyldne middelvej er i overensstemmelse med dyderne. Dem opstiller Aristoteles en lang række af. Den midterste kolonne i det følgende skema viser nogle få af de gode moralske egenskaber, altså dyderne:

For lidt...	Den gyldne middelvej	For meget...
Askese	Mådehold	Tøjlesløshed
Nærighed	Gavmildhed	Ødselhed
Fejhed	Mod	Dumdristighed
Eftergivenhed	Mildhed	Hidsighed
Ydmyghed	Selvsikkerhed	Skryderi

Umiddelbart kan vi godt gribes af skuffelse, når vi har fået ridset dyderne op, for hvor handlingsvejledende er dyderne egentlig i virkeligheden? Lad os antage, at vi accepterer 'mod' som en dyd. Hvordan finder vi ud af, hvornår en person er modig? Hvis jeg fx rejser til udlandet for at finde et arbejde dér, lad os sige i et års tid, er jeg så modig? Eller er det fejhed, der får mig til at flygte fra nogle ubehageligheder i Danmark? Eller er jeg så dumdristig, at jeg ikke indser, at jeg slet ikke vil kunne klare mig i et fremmed land med fremmede skikke, et fremmed sprog og uden min familie og mine venner? Et andet eksempel kunne være, at